

V Praze 29. srpna 2023

Výtisk č.:

S t a n o v i s k o

předsedy Legislativní rady vlády

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I.

K celkovému zaměření návrhu

Cílem předloženého návrhu zákona je uvést právní úpravu do souladu s Evropskou sociální chartou. V rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva ze dne 20. října 2020 ve věci *International Commission of Jurists proti České republice*, č. 148/2017, které se týká řízení ve věcech dětí mladších 15 let, jež se dopustily činu jinak trestného, bylo shledáno porušení čl. 17 Evropské sociální charty, jenž zaručuje právo matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu. V reakci na toto rozhodnutí se proto navrhuje zajistit v řízení ve věcech dětí mladších 15 let jejich povinné právní zastoupení advokátem, a to už ve fázi předcházející řízení před soudem pro mládež, zejména během podání vysvětlení dítěte, u něhož se zjišťuje, zda dítě spáchalo čin jinak trestný. Dále se navrhuje umožnit státnímu zastupitelství v řízení ve věcech dětí mladších 15 let ve vymezených případech nepodat návrh, jímž by se zahájilo řízení před soudem pro mládež, popřípadě soudu pro mládež rozhodnout o upuštění od uložení opatření bez nutnosti nařídít jednání.

II.

Vztah k právu EU

Návrhem dochází v jednotlivostech k částečné reimplementaci

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV,

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu.

V širších souvislostech se návrhu dotýká zejména

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody,
- čl. 47 Listiny základních práv EU.

Návrh zákona je s právem Evropské unie plně slučitelný.

III.

Způsob projednání návrhu

Návrh zákona byl projednán v meziresortním připomínkovém řízení, jehož výsledky jsou uvedeny v předkládací zprávě a v části IX. předloženého materiálu. Podle předkladatele se návrh zákona předkládá bez rozporů.

Návrh zákona byl projednán pracovními komisemi Legislativní rady vlády pro trestní právo a pro hodnocení dopadů regulace.

Předseda Legislativní rady vlády rozhodl v souladu s čl. 4 bodem 3 písm. a) a b) a s ohledem na čl. 4 bod 4 Statutu Legislativní rady vlády, že tento návrh nebude projednán Legislativní radou vlády a že k němu bude vypracováno stanovisko předsedy Legislativní rady vlády, a to zejména proto, že u předloženého návrhu zákona nejde o novou komplexní právní úpravu a že ani po jeho projednání pracovními komisemi Legislativní rady vlády u něj nebyly shledány závažné věcné nebo legislativně technické nedostatky.

IV.

Návrh změn

Předseda Legislativní rady vlády doporučuje návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví

ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, upravit takto:

K jednotlivým ustanovením

Připomínky k jednotlivým ustanovením návrhu zákona jsou obsaženy v příloze k tomuto stanovisku.

K důvodové zprávě

1. Důvodovou zprávu upravit tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.
2. Číslování stránek důvodové zprávy navázat na číslování stránek návrhu zákona.

K závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1. V části definice a popis problému doplnit statistické údaje o počtech případů činů jinak trestných a dětí, kterých se novela zákona potenciálně týká.
2. Doplnit časovou lhůtu a konkrétní indikátory, na jejichž základě bude proveden přezkum účinnosti regulace.

K platnému znění navrženými novelami dotčených částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Do platného znění promítnout změny předloženého návrhu zákona schválené vládou.

K rozdílové tabulce

Rozdílovou tabulku upravit tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.

Ke srovnávacím tabulkám

Srovnávací tabulky upravit tak, aby odpovídaly vládou schválenému návrhu zákona.

V.

Závěr

Předseda Legislativní rady vlády doporučuje vládě s ch v á l i t návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a přijmout k němu usnesení vlády a v něm stanovit:

„V l á d a

I. s c h v a l u j e návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku předsedy Legislativní rady vlády;

II. u k l á d á ministru spravedlnosti vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení;

III. p o v ě ř u j e

1. předsedu vlády, aby předložil vládní návrh zákona podle bodů I a II tohoto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání s upozorněním, že tento vládní návrh zákona se týká členství České republiky v Evropské unii,

2. ministra spravedlnosti, aby odůvodnil vládní návrh zákona v Parlamentu České republiky;

IV. z m o c ň u j e předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti ministra spravedlnosti pověřil plněním úkolu podle bodu III/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.“.

JUDr. MgA. Michal Š a l o m o u n, Ph.D.

ministr pro legislativu

a předseda Legislativní rady vlády